

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Ludmily Valentové a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **A. H.**, proti žalovanému: **1) Finanční ředitelství v Ústí nad Labem,** se sídlem Ústí nad Labem, Velká Hradební 61, **2) Finanční úřad v Jilemnici**, se sídlem Jilemnice, Jungmanova 151, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně jako stěžovatelky proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci ze dne 26. 4. 2010, č. j. 59 Ca 79/2009 - 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovanému **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Žalobkyně, nyní jako stěžovatelka, brojí kasační stížnosti proti usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci (dále jen „krajský soud“) č. j. 59 Ca 79/2009 - 23 ze dne 26. 4. 2010. Napadeným usnesením krajský soud ve výroku I. zamítl návrh stěžovatelky na určení neúčinnosti doručení usnesení krajského soudu č. j. 59 Ca 79/2009 - 8 ze dne 23. 11. 2009, č. j. 59 Ca 79/2009 - 12 ze dne 26. 1. 2010 a č. j. 59 Ca 79/2009 - 16 ze dne 4. 3. 2010. Výrokem II. krajský soud zamítl návrh na osvobození od soudních poplatků v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správních orgánů.

V kasační stížnosti podané z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), stěžovatelka namítá, že krajský soud rozhodl bez nařízení

jednání, bez řádně a spolehlivě zjištěného skutkového a právního stavu věci a v odůvodnění rozhodnutí uvedl převážně pouze obecné deklarace.

Stěžovatelka svou kasační stížnost opírá dále o argumentaci, že neúčinnost doručení soudních písemností vychází zejména z ustanovení § 50 odst. 1 (poslední části věty) zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „o. s. ř."), ve které se stanovuje: „... *písemnost se považuje za doručenou vhozením do schránky, datum vhození vyznačí doručující orgán na doručence a na písemnosti.*" Podtržením stěžovatelka zvýraznila slovo „písemnosti".

Ohledně důvodnosti návrhu na osvobození od soudních poplatků stěžovatelka odkazuje na úplný obsah všech předchozích podání, a to jak v nyní projednávané věci, tak i ve věci sp. zn. 59 Ca 130/2006.

V závěru kasační stížnosti stěžovatelka také uvádí, že ani nyní napadené usnesení krajského soudu 59 Ca 79/2009 - 23 jí dosud nebylo řádně a účinně doručeno pro vady na straně doručujícího orgánu, kdy jako důkaz je navržena obálka podací číslo R12877 podaná k poštovní přepravě krajským soudem dne 27. 4. 2010.

Součástí kasační stížnosti je i návrh na přiznání odkladného účinku.

Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjadřoval.

Nejvyšší správní soud vázán rozsahem a důvody podané kasační stížnosti (ustanovení § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) přezkoumal napadené usnesení a dospěl k závěru, že kasační stížnost stěžovatelky není důvodná.

Stěžovatelka v kasační stížnosti napadá usnesení krajského soudu výslovně z důvodů dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), c), d) i e) s. ř. s. Podle obsahu kasační argumentace však uplatňuje pouze důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a d), když písm. b) a e) z povahy věci vůbec nepřipadají v úvahu, neboť v napadeném usnesení nebylo rozhodováno o vadách správního řízení, ani nebylo rozhodnuto o odmítnutí návrhu či o zastavení řízení.

Vadu řízení před soudem, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé stěžovatelka zřejmě spatřuje v námitce, že krajský soud o zamítnutí návrhu na určení neúčinnosti doručení soudních písemností a návrhu na osvobození od soudních poplatků rozhodl bez nařízení jednání a bez řádně a spolehlivě zjištěného skutkového a právního stavu věci.

Neúčinnost doručení upravuje občanský soudní řád (zákon č. 99/1963 Sb., ve znění pozdějších předpisů) v § 50d. Soudy ve správním soudnictví nepostupují podle občanského soudního řádu, ale podle soudního řádu správního, zákona č. 150/2002 Sb., ve znění pozdějších předpisů (s. ř. s.). Soudní řád správní upravuje doručování v § 42, přičemž v odst. 5 toto ustanovení upravuje, že nestanoví-li tento zákon jinak, užijí se pro způsob doručování obdobně předpisy platné pro doručování v občanském soudním řízení. I ve správním soudnictví je proto možné se domáhat rozhodnutí, že doručení je neúčinné.

Podala-li stěžovatelka návrh podle § 50d odst. 1 o. s. ř. na rozhodnutí, že doručení je neúčinné, pak o něm byl příslušný rozhodnout odesílající soud, to je Krajský soud v Ústí nad Labem, pobočka v Liberci. Proti rozhodnutí – usnesení tohoto krajského soudu je přípustná kasační stížnost z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s., neboť podle § 102 s. ř. s. kasační stížnost je opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí krajského soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení, z něhož toto rozhodnutí vzešlo, nebo osoba zúčastněná na řízení domáhá zrušení soudního rozhodnutí. Kasační stížnost je přípustná proti každému takovému rozhodnutí, není-li dále stanoveno jinak. Nepřípustnost kasační stížnosti proti takovému rozhodnutí krajského soudu nelze ze soudního řádu správního dovodit, protože v daném případě nejde ani o rozhodnutí, jímž se pouze upravuje vedení řízení [§ 104 odst. 3 písm. b) s. ř. s.], ani o rozhodnutí, které je podle své povahy dočasné [§ 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s.].

Nejvyšší správní soud proto kasační stížnost stěžovatelky věcně projednal.

K namítanému rozhodování krajského soudu o žádostech stěžovatelky bez nařízení jednání Nejvyšší správní soud uvádí, že jednání soudu je určeno k projednání a rozhodnutí věci samé. Tento princip je pro správní soudnictví upraven v ustanovení § 49 odst. 1 s. ř. s. Jestliže tedy v rámci řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správních orgánů (o věci samé) krajský soud rozhodl o zamítnutí návrhu stěžovatelky na určení neúčinnosti doručení předmětných soudních písemností a zamítnutí návrhu na osvobození od soudních poplatků, tzn. nerozhodoval ve věci samé, nelze v postupu krajského soudu, který rozhodl o žádostech stěžovatelky bez nařízení jednání spatřovat namítanou nezákonnost.

Jako další pochybení krajského soudu je namítáno, že v odůvodnění napadeného rozhodnutí jsou obsaženy převážně pouze obecné deklarace, aniž by se krajský soud zabýval skutečným skutkovým a právním stavem věci.

Zdejší soud však námitku stěžovatelky, že odůvodnění napadeného usnesení obsahuje ohledně otázky neúčinnosti doručení soudních písemností převážně pouze obecné deklarace, neshledal oprávněnou.

Krajský soud v odůvodnění přezkoumávaného usnesení vyložil obsah ustanovení § 50d odst. 1 občanského soudního řádu týkající se neúčinnosti doručení jako ustanovení spojující neúčinnost doručení písemnosti s nemožností adresáta se s písemností seznámit, a to z omluvitelných důvodů.

V odůvodnění svého rozhodnutí krajský soud taktéž konstatoval, že stěžovatelka měla možnost se s obsahem zasílaných usnesení seznámit, neboť je identifikovala číslem listu soudního spisu i dnem vydání, detailně popsala jejich obsah a poukázala na formulace, jež považuje za nesprávné a nezákonné. Skutečnost, že se s obsahem usnesení mohla fakticky seznámit dle krajského soudu potvrzuje i přiložení kopií obálek, jimiž byla usnesení stěžovatelce zasílána. Krajský soud na základě výše uvedených skutečností dospěl k závěru, že prokazatelně nenastala situace, kdy se stěžovatelka nemohla s doručovanými písemnostmi seznámit. Ohledně skutečností namítaných stěžovatelkou, tedy, že jí nebylo

řádně doručeno, nikoliv, že se nemohla s písemnostmi seznámit, krajský soud konstatoval, že se vymykají smyslu a účelu ustanovení § 50d o. s. ř.

Nepřezkoumatelnost napadeného usnesení zdejší soud neshledal ani ohledně otázky zamítnutí návrhu na osvobození od soudních poplatků.

Krajský soud v odůvodnění napadeného rozhodnutí zrekapituloval, že vyzval stěžovatelku k uhrazení soudního poplatku usnesením ze dne 23. 11. 2009, č. j. 59 Ca 79/2009 - 8. Soudní poplatek byl po výzvě uhrazen, nicméně stěžovatelka současně vznesla návrh na osvobození od soudních poplatků a vrácení poplatku zpět. Krajský soud tento návrh zamítl usnesením ze dne 26. 1. 2010, č. j. 59 Ca 79/2009 - 12, když vycházeje z majetkových poměrů stěžovatelky zjištěných v řízení sp. zn. 59 Ca 130/2006 nenalezl důvod o skutkově stejném návrhu rozhodovat odlišně.

V přípise došlém krajskému soudu dne 17. 2. 2010 stěžovatelka podala další návrh na osvobození od soudních poplatků a na vrácení již zaplaceného poplatku. Krajský soud opětovné žádosti o osvobození od soudního poplatku a na vrácení poplatku nevyhověl, neboť proto neshledal naplnění zákonné podmínky, když stěžovatelka ve svém novém návrhu na osvobození od soudních poplatků neuvedla žádné nové skutečnosti, z nichž by mohl soud dovodit, že v době od 26. 1. 2010, kdy bylo rozhodováno o dřívějším návrhu, došlo u stěžovatelky ke zhoršení majetkových poměrů, jež by umožňovaly soudu o novém návrhu na osvobození od soudních poplatků rozhodnout jinak. V případě, že byl návrh na osvobození od soudních poplatků zamítnut, je možné novému návrhu později vyhovět, lze tak však učinit jedině v případě, že změna majetkových poměrů účastníka řízení, resp. jejich zhoršení, takové rozhodnutí budou odůvodňovat.

Z výše uvedeného je tak patrné, proč krajský soud opětovnou žádost stěžovatelky o osvobození od soudních poplatků zamítl.

Krajský soud tak při svém rozhodování o návrzích stěžovatelky nepoužil převážně pouze obecné deklarace, ale své rozhodnutí dostatečně odůvodnil. Kasační námitka nepřezkoumatelnosti napadeného usnesení proto nebyla shledána důvodnou.

V otázce zamítnutí návrhu na určení neúčinnosti doručení soudních písemností stěžovatelka nebrojí proti nesprávnému posouzení této právní otázky, ale v podstatě namítá, že ji nebyly předmětné soudní písemnosti řádně doručeny z důvodu, že doručující orgán v rozporu s ustanovením § 50 odst. 1 o. s. ř. pochybil, když vyznačil datum vhození písemnosti do schránky pouze na doručence a nikoli na písemnosti.

Podle § 49 (doručování písemností do vlastních rukou) odst. 1 o. s. ř., se do vlastních rukou doručují písemnosti, u nichž tak stanoví zákon nebo nařídí-li tak soud. Odstavec 4 citovaného ustanovení pak upravuje, že nevyzvedne-li si adresát písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem této lhůty za doručenou, i když se adresát o uložení nedozvěděl. Doručující orgán po marném uplynutí této lhůty vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, ledaže soud i bez návrhu vyloučí vhození písemnosti do schránky.

Podle § 50 (doručování jiných písemností) odst. 1 o. s. ř., nezastihl-li doručující orgán adresáta písemnosti, vhodí písemnost do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky; písemnost se považuje za doručenou vhozením do schránky, datum vhození vyznačí doručující orgán na doručence a na písemnosti.

Usnesení č. j. 59 Ca 79/2009 - 8 ze dne 23. 11. 2009, č. j. 59 Ca 79/2009 - 12 ze dne 26. 1. 2010 a č. j. 59 Ca 79/2009 - 16 ze dne 4. 3. 2010 krajský soud stěžovatelce doručoval do vlastních rukou.

Stěžovatelka tak svůj závěr o tom, že předmětná usnesení krajského soudu nebyla řádně doručena opírá o § 50 odst. 1 o. s. ř., které upravuje doručování jiných písemností a nikoliv písemností doručovaných do vlastních rukou.

Vhození písemností (doručovaných na základě rozhodnutí soudu do vlastních rukou adresáta) do schránky adresáta po marném uplynutí 10-ti denní lhůty k jejímu vyzvednutí je tak v posuzované věci pro otázku řádného doručení jednotlivých soudních písemností právně irelevantní.

Další kasační námitkou je nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení, které stěžovatelka shledává v nesprávném posouzení žádosti o osvobození od soudních poplatků. Stěžovatelka však neuvádí žádné konkrétní námitky, či pochybení krajského soudu, ale pouze odkazuje na úplný obsah všech svých předchozích podání, a to jak v nyní projednávané věci, tak i ve věci sp. zn. 59 Ca 130/2006. Takto obecně uplatněnou námitkou se však Nejvyšší správní soud nemůže blíže zabývat, neboť mu nepřísluší případnou nezákonnost napadeného rozhodnutí sám vyhledávat.

Závěrem kasační stížnosti stěžovatelka také zmiňuje, že ani nyní napadené usnesení jí dosud nebylo řádně a účinně doručeno pro vady na straně doručujícího orgánu. K tomu zdejší soud z doručenky založené v soudním spisu zjistil, že nyní přezkoumávané usnesení bylo u doručujícího orgánu uloženo a připraveno k vyzvednutí dne 28. 4. 2010, protože adresát nebyl doručujícím orgánem zastižen. Dne 11. 5. 2010 byla písemnost vložena do domovní nebo jiné adresátem užívané schránky, protože si adresát předmětnou písemnost nevyzvedl.

Usnesení bylo stěžovatelce doručováno do vlastních rukou a v souladu s ustanovením § 49 odst. 4 o. s. ř., nevyzvedla-li si stěžovatelka písemnost ve lhůtě 10 dnů ode dne, kdy byla připravena k vyzvednutí, považuje se písemnost posledním dnem lhůty za doručenou, i když se stěžovatelka o uložení nedozvěděla.

Podle § 50f odst. 3 o. s. ř., doručuje-li soud písemnost při úkonu, o němž se nepořizuje protokol, nebo prostřednictvím doručujícího orgánu, vyznačí se doručení písemnosti na doručence. Doručenka je veřejnou listinou. Není-li prokázán opak, považují se údaje uvedené na doručence za pravdivé.

Usnesení tak bylo stěžovatelce řádně doručeno dne 8. 5. 2010 uplynutím posledního dne 10-ti denní lhůty, kdy byla písemnost připravena k vyzvednutí.

Vzhledem k předmětu rozhodování krajského soudu v napadeném usnesení netrval Nejvyšší správní soud v řízení o předmětné kasační stížnosti na zaplacení soudního poplatku ani na povinném zastoupení stěžovatelky advokátem. Podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu v řízení o kasační stížnosti, jehož předmětem je posouzení zákonnosti rozhodnutí o zastavení řízení, které bylo důsledkem nezaplacení soudního poplatku za předchozí kasační stížnost, by opětovné trvání jak na podmínce uhrazení poplatku pro toto řízení, tak i na podmínce povinného zastoupení, ve svém důsledku znamenalo jen další řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení, a zároveň by nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení, která se obecně uplatňuje ve vztahu k výkonu celé veřejné správy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 – 77, publikovaný na www.nssoud.cz).

Právní názor v citovaném rozsudku lze aplikovat také v dané věci, neboť i zde by striktní trvání na podmínce zaplacení soudního poplatku a zastoupení advokátem v řízení o kasační stížnosti způsobilo jen řetězení téhož problému, případně by mohlo vést k nepřípustnému odepření přístupu k Nejvyššímu správnímu soudu. S ohledem na tuto skutečnost netrval Nejvyšší správní soud na zaplacení soudního poplatku, ani na zastoupení stěžovatelky ve smyslu ustanovení § 105 odst. 2 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 1. 2010, č. j. 7 Aps 6/2009 - 77, publikovaný na www.nssoud.cz).

Nejvyšší správní soud s ohledem na procesní situaci v posuzované věci nerozhodoval o návrhu stěžovatelky na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť tímto rozsudkem již bylo rozhodnuto o samotné kasační stížnosti.

Závěrem Nejvyšší správní soud shrnuje, že v projednávané věci neshledal tvrzené nesprávné posouzení právní otázky krajským soudem v předcházejícím řízení, ani nepřezkoumatelnost napadeného usnesení či vadu řízení před krajským soudem, proto kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.). Žalovanému žádné náklady nevznikly (§ 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s), proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 23. září 2010

JUDr. Ludmila Valentová
předsedkyně senátu